

Yeni Öğretim Programlarında Türkçe Dersi ile İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Beklentileri

Expectations of Class Teachers Regarding Turkish Courses in New Curriculums

ÖZET

Bu çalışma ile yeni öğretim programına ilişkin sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programından beklentilerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni ile tasarlanmıştır. Katılımcılar Bursa ili Karacabey ilçesinde görev yapan ve gönüllülük esasına göre belirlenen 16 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin toplanması için araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle kodlanmış ve analiz edilen veriler tablolaştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; sınıf öğretmenlerinin öğretim programından genel beklentilerinin okuduğunu anlama üzerinde durulması, yaklaşım ve vizyonuna dair milli ve manevi değerlere önem vermesi, kazanımlarda okuduğunu anlama ve okuma sevgisi aşılması, içerik olarak sadeleştirilmeye gidilmesi, öğrenme-öğretme süreçlerinde aktif öğrenmeye ağırlık verilmesi, ölçme değerlendirme aşamasında okuduğunu anlamayı test etmesi ve programın uygulanmasında etkinliklerin artırılması gerektiği yönünde beklentilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, sınıf öğretmeni, Türkçe, öğretim programı, beklentiler.

ABSTRACT

This study aims to identify the expectations of primary school teachers regarding the 2024 Turkish course curriculum in the new curriculum. The research is designed using the phenomenological approach, which is one of the qualitative research methods. The participants consist of 16 primary school teachers working in Karacabey, Bursa, selected based on their voluntary participation. Data were collected using a semi-structured interview form prepared by the researchers. The data from the interviews were coded and analyzed using content analysis and presented in tables. According to the findings, the general expectations of primary school teachers regarding the curriculum include focusing on reading comprehension, emphasizing national and moral values in terms of approach and vision, fostering reading comprehension and a love for reading in the learning outcomes, simplifying content, promoting active learning in the teaching-learning process, assessing reading comprehension in the evaluation phase, and increasing activities in curriculum implementation.

Keywords: Primary school, primary school teacher, Turkish, curriculum, expectations.

GİRİŞ

Okuma ve yazma becerileri, eğitim öğretim sürecinin temelini oluşturur ve öğrencilerin öğrenme serüveninde ilk adımı temsil eder. İlk okuma yazma eğitimi, öğrencilerin bu becerileri kazanmasını sağlayan bir süreç olarak planlanmalıdır ve bu süreçte rehberlik görevi öğretmene düşmektedir (Güneş, Uysal ve Taç, 2016). İlkokullarda Türkçe dersinin ise bambaşka bir yeri vardır. Hatta ilkokul hayatının temelini oluşturur desek hiç de yanlış olmaz. Türkçe dersi, öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmeleri ve tüm derslerde başarılı olmaları için hayati bir rol oynar. Birinci sınıfta okuma-yazma öğrenimiyle başlayan bu süreç, öğrencilerin dil gelişimlerinin temellerini atar. Okuma yazma, bireyin hem sosyal yaşamında hem de akademik hayatında başarısının temelini oluşturan kritik bir beceridir. İlkokul birinci sınıfta kazanılmaya başlanan bu yetkinlik, yaşam boyu geliştirilerek bireyin her alanda ilerlemesini destekler (Akyol ve Temur, 2008).

Eğitim, bireylerin toplumsal yaşamda yerlerini almasını sağlarken, onların duygu, düşünce ve davranış alanlarında gelişimine katkıda bulunur. İstenilen yönde ve ölçüde davranış değişikliklerinin gerçekleşmesi, bireylerin ana dillerini etkili bir şekilde öğrenip kullanmalarıyla mümkündür (Usda, 2024). Dil becerileri geliştikçe öğrenciler, diğer derslerde karşılarına çıkan kavramları daha iyi anlar ve yorumlar, böylece tüm derslerdeki başarıları artar. Öğretme-öğrenme sürecinde kullanılan öğrenme araçlarının büyük bir kısmının dile dayalı kaynaklar olması, özellikle anlama becerisini ön plana çıkarmaktadır (Yıldırım, Yıldız, Ateş ve Rasinski, 2010). Okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasında güçlü bir bağ vardır; okuma süreci, yalnızca kelimeleri tanımaktan ziyade, anlam kurma ve bilgiyi yapılandırma sürecidir. Öğrencinin nasıl öğrendiğini ve bilgiyi nasıl işlediğini anlamak, ona uygun bir öğrenme

Yasemin Yıldız¹

Gözde Güneş²

Mehmet Kaan Demir³

How to Cite This Article

Yıldız, Y., Güneş, G. & Demir, M. K. (2025). "Yeni Öğretim Programlarında Türkçe Dersi ile İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Beklentileri", *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 11(1): 42-51. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14744731>

Arrival: 26 November 2024

Published: 30 January 2025

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Öğretmen, MEB, Bursa, Türkiye.

² Öğretmen, MEB, Çanakkale, Türkiye.

³ Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Çanakkale, Türkiye.

ortamı oluşturmayı mümkün kılar. Bu sayede, öğrencinin bireysel öğrenme süreci desteklenir ve anlamaya dayalı daha etkili bir okuma deneyimi sağlanır (Sidekli, 2010).

Öğrencilerin okuduklarını ve dinlediklerini doğru anlamaları, anlamlandırmaları ve etkili iletişim kurmaları, okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesiyle mümkündür. Bu becerileri destekleyen etkinlikler aracılığıyla, öğrencilerin hem anlama hem de anlatma yetenekleri güçlendirilmiş olur. Böylelikle, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisini de kazanmaları sağlanır. Bu süreç, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmelerine, dilin zenginliklerini keşfetmelerine ve sosyal hayatta daha başarılı bireyler olmalarına katkı sunar (Kurudayıoğlu ve Çetin, 2015).

Türkçe dersi, anlama, düşünme ve ifade etme becerilerini geliştiren etkinliklerle öğrencilerin analitik düşünme ve problem çözme yeteneklerini destekler. Ayrıca, metin okuma ve anlama etkinlikleri sayesinde öğrencilere eleştirel düşünme ve analiz yetisi kazandırılır; böylece sadece bilgi edinen değil, bilgiyi yorumlayabilen bireyler yetiştirilir. Bu nedenle, Türkçe dersi sadece dil becerilerinin geliştirilmesi açısından değil, aynı zamanda düşünme becerilerinin desteklenmesi ve diğer derslerdeki başarılarının artırılması açısından da son derece önemlidir.

Günümüz şartlarında, bir bireyin sadece bilgiyi öğrenmesi yeterli değildir. Bilgi miktarının inanılmaz bir seviyeye ulaşması ve kısa sürede dahi, bir insanın ömrü boyunca öğrenemeyeceği yeni bilgilerin üretilmesi sebebiyle bilginin insan hayatındaki yeri kaçınılmaz olarak farklılaşmaktadır. Bu nedenle bireylerin ihtiyaç duyacakları bilgiyi seçebilen, kullanabilen bir seviyeye ulaşabilmeleri için eleştirel düşünebilen fertler olarak yetiştirilmeleri, toplumların eğitim programlarında öncelikli beklentilerini oluşturmaktadır. Bu beklentilerin karşılanabilmesi, farklı bakış açılarına sahip, kendi kendine öğrenebilen, eleştirel düşünebilen ve problem çözme becerilerine sahip bireylerin yetiştirilebilmesine bağlıdır. Toplumların bu beklentilerini yerine getirecek olan ise eğitim programlarıdır.

Sistemik bir senaryo çerçevesinde ele alınan eğitim programlarının dört unsuru olduğu belirtilmektedir. Bu dört unsur hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme boyutlarıdır (Ertürk, 1998; Wiles ve Bondi, 2014; Demirel, 2017; Ornstein ve Hunkins, 2017). Eğitim programlarının bu dört unsuru kendi içinde birbirleriyle bağlantılıdır. Bu unsurların herhangi bir tanesinde meydana gelecek bir aksama ya da değişiklik tüm programa etki edecektir (Demirel, 2017). Bu unsurların uyum içinde çalışması, eğitim programlarının başarılı şekilde uygulanmasını sağlar.

Günümüzde hızla değişen ve gelişen bir dünyada, eğitim programlarının da bu dinamizme ayak uydurması kaçınılmazdır. Bilimsel, teknolojik ve toplumsal gelişmeler, bireylerin bilgiye erişim ve işleme şekillerini dönüştürürken, eğitim programlarının da öğrencilerin bu yeni çağın gerekliliklerine uygun donanımlara sahip bireyler olarak yetişmelerini sağlaması büyük önem taşır. Descartes'in de ifade ettiği gibi "değişmeyen tek şey değişimin kendisidir." Burada önemli olan bu değişimin mevcut durumu iyileştirmesi ve daha üst seviyelere taşınmasıdır.

Toplumun ihtiyaçlarına tam manasıyla cevap veren bir program hazırlamak ve uygulamak öğretmen ile mümkündür. Öğretmen, eğitimin rehberi yol göstericisidir. Eğitimi bir yeden bir yere yolculuk etmeye benzetirsek bu yolculukta kullanılan seyahat aracı eğitim öğretim programları olurken bu seyahat aracını kullanan kişi de öğretmen olmaktadır. Yani araç ne kadar iyi, kaliteli ve konforlu olursa olsun aracı kullanan kişi o ölçüde donanımlı olmazsa varılmak istenen hedefe ulaşamaz. Eğitim öğretimde değişim de yenilik de kısacası her şey öğretmene bağlıdır. Eğitimin en temel görevlerinden biri, kendini geliştiren, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri kazanmış, problem çözme ve karar verme yetkinliklerine sahip, etkili iletişim kurabilen, teknolojiyi bilinçli ve verimli kullanan, araştıran ve girişimci bireyler yetiştirmektir. Sadece bilgiye sahip olmak, modern dünyada başarılı olabilmek için artık yeterli görülmemektedir. Günümüz eğitim anlayışı, öğretmenin sadece bilgi aktaran bir konumda olduğu ve öğrencilerin bilgiyi sorgulamadan kabul ettiği geleneksel modelden uzaklaşmıştır. Artık öğrencilerin düşünme becerilerini, özgüvenlerini ve bağımsız öğrenme yetilerini destekleyen bir yaklaşım benimsenmektedir (Kurudayıoğlu ve Çetin, 2015).

Bir eğitim programının başarıya ulaşması, öğretim programının etkili bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Öğretim programının başarısı ise büyük ölçüde eğitimcilerin programın gerektirdiği bilgi ve becerilere hâkim olmalarına dayanmaktadır (Akyıldız, 2020). Öğretmenler öğretim programlarının uygulanmasında pasif olarak sadece bilgiyi aktaran değil, aynı zamanda rehberlik eden, uyarlayan ve geliştiren aktif bir role sahiptir. Bu roller, öğrencilerin program hedeflerine etkili bir şekilde ulaşmasını sağlar ve öğretimin niteliğini artırır. Bu nedenle programlar uygulamaya geçirilmeden önce, programın uygulayıcısı olan öğretmenler ile paylaşılmalı ve öğretmenler tarafından öğretim programları incelenmelidir. Programın anlaşılması onu uygulayan öğretmenlerin bu konuda farkındalık sahibi olması önemlidir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan yeni müfredat, 2024-2025 eğitim öğretim yılının başlangıcından itibaren kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Yeni öğretim programlarının geliştirilip

uygulamaya konulduğu bu süreçte programın uygulayıcısı öğretmenlerin beklentilerini karşılama her açıdan büyük önem ifade etmektedir. Program değişiklikleri, programların mevcut duruma ve çağın gereklerine cevap vermemesi gibi durumlar ortaya çıktığında elzem olmaktadır. Sahada olan, uygulamanın birebir içinde yer alan, eksiklik ve aksaklıkları canlı olarak gören öğretmen görüşleri bu yönüyle çok değerlidir. Bu anlamda araştırmada yeni müfredata ilişkin sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersindeki beklentilerini tespit etmek amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- ✓ Türkçe dersi öğretim programından genel beklentileriniz nelerdir?
- ✓ Türkçe dersi öğretim programının temel yaklaşımı ve vizyonu hakkındaki beklentileriniz nelerdir?
- ✓ Türkçe dersi öğretim programının kazanımları (hedefleri/amaçları) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?
- ✓ Türkçe dersi öğretim programının içeriği (konuları/üniteleri) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?
- ✓ Türkçe dersi öğretim programının öğretme-öğrenme süreçleri (öğretim yöntem ve teknikleri) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?
- ✓ Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme etkinlikleri ile ilgili beklentileriniz nelerdir?
- ✓ Türkçe dersi öğretim programının uygulanması ile ilgili beklentileriniz nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Sınıf öğretmenlerinin yeni Türkçe öğretim programından beklentilerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, belirlenen konular üzerinde farklı bakış açılarını göz önünde bulundurup konuyu derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır (Baysal ve Hocaoglu, 2019). Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim kullanılmıştır. Veri kaynağı olan çalışma grubunu sınıf öğretmenleri, ele alınan olguyu da Türkçe öğretim programına dair beklentiler oluşturmaktadır.

Katılımcılar

Araştırmada çalışma grubu seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Bursa ilinin Karacabey ilçesinde devlet okullarında çalışan gönüllü 16 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Çalışma grubunu oluşturan katılımcılar; 12'si kadın (%75), 4'ü (%25) erkek olmak üzere 16 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev sürelerine bakıldığında ise 12 öğretmenin (%75) 1 – 10 yıl arasında görev yaptığı görülmektedir. 3 öğretmen (%18,75) 11 – 20 yıl arası görev süresine sahip iken 21 yıl üzeri görev süresi olan yalnızca 1 (%6,25) öğretmen bulunmaktadır. Araştırmada yer alan öğretmenlerin 12'si (%75) ilçe merkezinde bulunan ilkokullarda çalışırken 4 kişi ise (%25) köy okullarında çalışmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı (%100) devlet okullarında çalışmaktadır.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Çalışmada araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından yapılan literatür taramasıyla ulaşılan bilgiler doğrultusunda; 2 sınıf öğretmeni ile pilot uygulama yapılmış ve görüşme formu uzman görüşüne sunulmuştur. Kıdemli sınıf öğretmenleri, pilot uygulama ve uzman görüşü sonrasında ulaşılan sonuç ve öneriler göz önüne alınarak görüşme formu düzenlenmiştir. Görüşme formunda 7 soruya yer verilmiştir. Görüşmeler bireysel olarak yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Her biri yaklaşık 20 dakika süren görüşmeler aktarılırken katılımcı isimleri Ö1, Ö2, ... şeklinde kodlanmıştır. Araştırma için veriler sınıf öğretmenlerinin uygun gördüğü gün ve saatlerde yüz yüze görüşmeler şeklinde toplanmıştır. Görüşmelere başlanmadan önce katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu imzalatılmış, araştırmaya katılmanın gönüllülük esasına bağlı olduğu, görüşme sürecinde ses kaydı alınacağı, ses kayıtlarının yalnızca araştırmacılar tarafından dinleneceği, kimlik bilgilerin gizli tutulacağı ve görüşme esnasındaki cevaplarının yalnızca araştırma bulgularında yer verileceği hususunda bilgilendirme yapılmıştır.

Veri Analizi

Sınıf öğretmenlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile alınan ifadeler içerik analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizinde, dokümanlardan elde edilen nitel araştırma verilerinin incelenmesi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların

yorumlanması şeklinde dört aşama yer almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Yapılan bu araştırmadan elde edilen veriler ilk olarak kodlanmış ve kodlanan verilerden ortak temalar bulunmuştur. Elde edilen temalardan kodlar tanımlanarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Son olarak ulaşılan bulgular tanımlanarak yorumlanmıştır.

BULGULAR

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programından Genel Beklentileri

Araştırmanın ilk alt amacı “Türkçe dersi öğretim programından genel beklentileriniz nelerdir?” şeklindedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri yanıtlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programından Genel Beklentilerine İlişkin Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programdan beklentiler	Okuduğunu anlama	12	(Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16)	“Hızlı okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin gelişmesi” (Ö6) “Türkçe dersi öğretimi ilk önce anlamaya yönelik olmalıdır. Kendini ifade etme becerisi kazandırılmalıdır” (Ö7) “Öğrencilerin okuduğunu anlama konusunda daha ilerlemiş düzeyde olmasını bekliyorum” (Ö13)
	Çabuk ve hızlı okuma	5	(Ö1, Ö2, Ö5, Ö6, Ö14)	“Okuma yazma öğretimini kolaylaştırma ve hızlandırmasını bekliyorum. İlkokulda en önemli kazanım okumak-yazmak olduğu için bu kazanımların eğlenceli ve hızlı kazandırılması gerekmektedir. Bundan sonra ise anlama geliyor bunları hızlıca kazandırmasını öğretmenlerin bu anlamda elini güçlendirmesini bekliyorum” (Ö14)
	Dil bilgisi konuları	4	(Ö4, Ö5, Ö11, Ö12)	“Okuduğunu anlama (2. ve 3.sınıf için) Okuma hızını artırma (1.sınıf için) Dil bilgisi konularını uygulama (4.sınıf için)” (Ö5)
	Kısa ve zevkli okuma metinleri	3	(Ö2, Ö3, Ö8)	“Okuduğunu anlama ve sonrasında ise hızlı okuyabilme okuma düzeyinin artırılabilmesi. Okuma metinlerinin kısa ve zevkli olmasını beklerim” (Ö2)
	Seviyeye uygun okuma metinleri	3	(Ö8, Ö9, Ö10)	“Okuma parçalarının kısa ve çocukların seviyesine uygun olması, sıkıcı olmamasını bekliyorum” (Ö8)
	Esnek kazanım süreleri	2	(Ö4, Ö15)	“Okuma-yazma kazanımlarının daha geniş bir zaman dilimine yayılmasını bekliyorum. İlkokulun temeli okuma-yazma ve anlama üzerine inşa edilmektedir. Bu kazanımları ağırlıklı olarak birinci sınıfta değil de iki yıla yayarak okuma-yazmayı daha rahat ve stresten uzak bir şekilde öğretmeyi sağlayacak bir program bekliyorum” (Ö15)
	Oyunla öğretim	1	(Ö16)	“Yeni programın genelinde oynayarak öğrenme esasına dayalı okumayı-anlamayı güçlendirecek etkinliklerin ağırlıkta olduğu eğlen-öğren anlayışı ile temellendirilmiş bir program bekliyorum” (Ö16)

Yukarıdaki öğretmen cevaplarına bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin hemen hemen tamamının yeni Türkçe öğretim programından genel anlamda okuduğunu anlama becerilerini arttıracak etkinliklerin ağırlıkta olmasını beklediği (f:12) görülmüştür. Okuduğunu anlama sonrasında ise çabuk ve hızlı okumaya (f:5) ve dil bilgisi konularına (f:4) hassasiyet verilen beklentilerin olduğu tespit edilmiştir. Sonrasında ise öğrenci seviyesine uygun kısa ve zevkli okuma metinlerinin yer almasına (f:3) dair beklentiler geldiği tespit edilmiştir. Kazanım sürelerinin esnetilmesi gerektiği (f:2) ve eğlenerek öğrenme anlayışı ile öğretimin mümkün olması (f:1) gerektiğini düşünen öğretmenlerin de var olduğu görülmüştür.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının Temel Yaklaşımı ve Vizyonuna Dair Beklentileri

Araştırmanın ikinci alt amacında ise “Türkçe dersi öğretim programının temel yaklaşımı ve vizyonu hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuş araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri yanıtlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Temel Yaklaşım ve Vizyonu Hakkında Beklentilerine Dair Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programın temel yaklaşımı ve vizyonuna dair beklentiler	Milli ve manevi değerler	5	(Ö3, Ö4, Ö9, Ö10, Ö14)	“Okuma sevgisi aşılayacak ve bu sevgiyi aşılarken milli manevi değerlere önem veren bir vizyonda olmasını bekliyorum” (Ö14)
	Okuma, yazma, anlama becerisi	4	(Ö11, Ö12, Ö13, Ö15)	“Okuma-anlama temelinde ilkokullarda bu vizyonun benimsendiği hayat boyu okuyan insan yetiştirmeyi esas alan bir anlayışı benimsemiş bir program bekliyorum” (Ö15) “Okuma yazma becerisi yüksek öğrenciler yetişmesi” (Ö11)
	Okuma sevgisi	3	(Ö1, Ö2, Ö14)	“Okumayı sevmesi ve sürekli olması” (Ö1) “Okuma yazmayı sevmesi devamlılığının gelmesine katkı sağlaması” (Ö2)
	Uygulanabilirlik	3	(Ö6, Ö8, Ö15)	“Türkçe dersi çocukların günlük yaşamını desteklemeli ve geliştirmelidir” (Ö6)
	Dil bilgisi kuralları	2	(Ö5, Ö9)	“Kelimleri doğru telaffuz; hızlı okuma, okuduğunu anlama; dil bilgisi kurallarını uygulama” (Ö5)
	Öğrenciye görelilik	2	(Ö7, Ö16)	“Öğrenmeyi öğrenme süreçleri belirlenmeli ve öğrenciye görelilik ilkesi benimsenmelidir” (Ö7)
	Beklentileri karşılamama	1	(Ö3)	“Beklentilerin çok ama vizyonu sanırım daha istediğimiz gibi olmayacak. Geleneksel Türk temasının bolca işleneceğini düşünüyorum” (Ö3)

Öğretmen cevaplarına bakıldığında öğretmenlerin yeni Türkçe öğretim programının temel yaklaşım ve vizyonu noktasında öğrencilere okuma sevgisi kazandırması, okuma, yazma ve anlama becerisi geliştirmesi, öğrenciye görelilik ilkesiyle hayata uygulanabilir bir program isteği olduğu görülmüştür. Bu da mevcut programın okuma sevgisi kazandırmada ve okumayı sevdirmede tam manasıyla istenileni veremediğini eğitimcilere düşündürmektedir. Diğer cevaplara bakıldığında iletişim becerileri, dil bilgisi kuralları, milli ve manevi değerlere verilen önemin üzerinde durulduğu görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin yeni Türkçe öğretim programından dili ve değerleri koruma gibi bir işlevi ve vizyonu da beklediği görülmektedir. Bunların yanında programın istenilen yönde değişmeyeceği yönünde bir cevap da alınmıştır. Az sayıda da olsa öğretmenlerin var olan değişimden umutsuz oldukları söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının Kazanımlarına Dair Beklentileri

Araştırmanın üçüncü alt amacında ise “Türkçe dersi öğretim programının kazanımları (hedefleri/amaçları) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuş araştırmaya katılan öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Kazanımları Hakkında Beklentilerine Dair Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programın kazanımlarına dair beklentiler	Okuduğunu anlama	5	(Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15)	“Yeni programın hedefleri ilkokullarda okuma ve okuduğunu anlama üzerine olmalıdır. Bunu sağlamak ise ancak okuma sevgisini kazandırmak ile mümkündür. Bu anlamda okuma-anlama kazanımları hazırlanırken öğrencilerin duyuşsal özellikleri de göz önüne alınarak bir planlama yapılırsa başarı daha yüksek seviyeler de olacaktır” (Ö14)
	Okuma sevgisi	5	(Ö1, Ö2, Ö5, Ö14, Ö16)	“Hızlı ve anlaşılır okuma, okuma sevgisinin aşılanacağı davranış haline getirme” (Ö2)
	Sadelik	4	(Ö4, Ö8, Ö9, Ö12)	“İlkokullar için sınıf düzeylerine uygun olarak hedef ve amaçlar sadeleştirilebilir” (Ö12)
	Kendini ifade etme ve dil bilgisi	3	(Ö3, Ö6, Ö7)	“Kazanımları öğrencilerin dil bilgisini geliştirecek ve kendisini ifade becerilerinin artmasını sağlayacak düzeyde olmalı bence” (Ö3)

	Hızlı okuma	2	(Ö1, Ö2)	“Okumanın hızlandırılması, sevdirilmesi böylece hayat boyu okuyan bir kişi olması” (Ö1)
--	-------------	---	----------	---

Yukarıda bulunan cevaplardan anlaşılmaktadır ki yeni öğretim programından sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun kazanımlar noktasında beklentisi de okuduğunu anlama (f:5) ve sevdirme (f:5) esasına dayanmaktadır. Yani öğretmenler mevcut program kazanımları ile istenilen düzeyde okuma sevgisi ve de okuduğunu anlamının sağlanmadığı düşüncesindedir. Yeni programın kazanımlarından beklentileri okuma sevgisi ve okuduğunu anlama önceliği beklentisinin yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Bunun haricinde birçok öğretmenin ortak görüşü program içeriğinin sadeleştirilmesi yönündedir. Bunlara ek olarak hızlı okuma, kendini ifade etme ve dil bilgisi kurallarına da kazanımlarda yer verilmesine dair beklentileri olduğu görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının İçeriğine Dair Beklentileri

Araştırmanın dördüncü alt amacı “Türkçe dersi öğretim programının içeriği (konuları/üniteleri) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusuna yönelik vermiş oldukları cevaplar Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının İçeriği Hakkında Beklentilerine Dair Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programın içeriğine dair beklentiler	Somutlaştırma	7	(Ö3, Ö5, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13)	“Konuların bazıları çok soyut kalıyor, sınıf seviyelerinin çeşitliliği düşünülerek üniteler değiştirilmeli” (Ö3) “Seviyeye göre daha somutlaştırılmış konulardaki kavramların somuttan soyuta doğru gitmesi” (Ö5)
	Sadelik	6	(Ö4, Ö7, Ö9, Ö12, Ö15, Ö16)	“Türkçe metinlerinin içeriğinin daha hafif ve dilinin daha sade olması gerekiyor. Kazanımlarla ilgili daha fazla etkinlik olmasına ihtiyaç var” (Ö12)
	Konularda eşit dağılım	4	(Ö1, Ö2, Ö6, Ö15)	“Okuma ve yazmaya zaman ayırması noktalama işaretleri ve dil bilgisi konularına yeterli zamanın ayrılması” (Ö1)
	Milli ve manevi değerler	1	(Ö14)	“Yeni programın üniteleri milli ve manevi değerlerimizi yansıtabilecek şekilde olmasını bekliyorum. Ayrıca gelişen teknoloji ve günün şartları göz önünde bulundurularak metinler seçilmeli ve düzenlemelidir. Metinlerin kısa, dikkat çekici olması ve okuma hevesi uyandırması gerektiğini düşünüyorum” (Ö14)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin dördüncü soruya verdiği yanıtları incelendiğinde öğretmenlerin büyük bölümünün; metinlerin uzun olması, seviyeye uygun olmaması ve içeriklerin günlük hayat becerilerini yansıtmadığını düşündüğü görülmektedir. Dil bilgisi konularının sadeleştirilmesi ve ünite içerisine yayılması beklentisi içerisinde olan öğretmenlerin sayısının da az olmadığı tespit edilmiştir. Yeni Türkçe öğretim programında konular olarak okuma ve yazma becerilerini kazandırmada tüm katılımcıların aynı düşüncede olduğu görülmüştür.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının Öğretme-Öğrenme Süreçlerine Dair Beklentileri

Araştırmanın beşinci alt amacında ise “Türkçe dersi öğretim programının öğretme-öğrenme süreçleri (öğretim yöntem ve teknikleri) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuş araştırmaya katılan öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Öğretme-Öğrenme Süreçleri Hakkında Beklentilerine Dair Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programın öğretme-öğrenme süreçlerine dair beklentiler	Aktif öğrenme	10	(Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16)	“Öğrenme işinde bizzat çocuğun olduğu yaparak yaşayarak öğrenme yöntemlerine olanak tanıyan bir program bekliyorum” (Ö15) “Öğrenmede öğrenciyi merkeze alan ve öğrenciyi daha çok aktif kılan oynayarak öğrenmeye imkân veren bir program bekliyorum” (Ö16)
	Cümle temelli öğretim	3	(Ö10, Ö11, Ö13)	“Cümle temelli yöntemle geçiş yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum” (Ö13)

	Okuduğunu anlama becerisi	2	(Ö3, Ö8)	“Çocukların okuduğunu anlama becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmasını isterim” (Ö8)
--	---------------------------	---	----------	--

Görüşmedeki soruya verilen cevaplar incelendiğinde; öğretmenlerin büyük çoğunluğu (f: 10) öğrencinin işin içinde olduğu yaparak yaşayarak öğrenmenin gerçekleşeceği yöntem ve tekniklere başvurulması gerektiğini ifade etmiştir. Diğer sorularda olduğu gibi öğretme-öğrenme sürecinde de okuduğunu anlama becerisine dikkat edilmesi gerektiğini düşünen öğretmenler olmuştur (f:2). Bunların dışında bazı öğretmenlerin daha çok okuma yazma eğitimi düşünerek cevap verdiği görülmüştür (f:3). Bu cevaplar da bu eğitimcilerin okuma yazma eğitimi yani birinci sınıf öğrencileri ile uğraştığını düşündürmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının Ölçme-Değerlendirme Süreçlerine Dair Beklentileri

Araştırmanın altıncı alt amacında ise “Türkçe dersi öğretim programının ölçme-değerlendirme etkinlikleri hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuş araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri yanıtlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Ölçme-Değerlendirme Süreçleri Hakkında Beklentilerine Dair Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programın ölçme-değerlendirme süreçlerine dair beklentiler	Okuduğunu anlama	10	(Ö1, Ö2, Ö6, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16)	“İlkokullarda ölçme-değerlendirme süreç odaklı ve ağırlıklı olmalı bu eğitim kademesinde okuduğunu anlama seviyelerini tespite yönelik olmalıdır” (Ö14)
	Süreç odaklı ve çok yönlü ölçme	6	(Ö3, Ö4, Ö14, Ö15, Ö16)	“Ölçme-değerlendirme etkinliklerinin süreç odaklı olmasını, kalem-kâğıt testlerinden farklı yeni nesil ölçme değerlendirme araçlarının olacağını düşünüyorum” (Ö15)
	Öğrenciye görelilik	3	(Ö5, Ö8, Ö16)	“Okuma-anlamayı ölçmeyi sağlayacak her türlü ölçme aracının olacağını düşünüyorum. Klasik soru cevap testleri dahi kullanılabilir. Önemli olan öğrenciye görelilik ilkesini ve dikkat çekmeyi sağlamak diye düşünüyorum” (Ö16)
	Dil bilgisi kuralları	3	(Ö1, Ö2, Ö9)	“Verilen okuma metinlerini okuyup anlaması ve dil bilgisi kurallarını uygulaması” (Ö1)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cevaplarına bakıldığında, yeni programdaki ölçme değerlendirme etkinlikleri anlamında katılımcılarının büyük çoğunluğunun (f:10) okuduğunu anlamaya yönelik ölçme değerlendirme beklentisi içerisinde olduğu görülmüştür. İlkokulun temelini okuma-yazma ve anlama temelinde olması gerektiği görüşü yeni program beklentilerine yansımıştır. Ölçme değerlendirme de sonuçtan ziyade sürece önem verilmesi gerektiği de verilen cevaplarda öne çıkmıştır. Diğer başlıklarda olduğu gibi ölçme değerlendirme de okuma yazmanın yanında dil bilgisi kuralları ve öğrenciye görelilik ilkesinin dikkate alınması gerektiğini düşünen öğretmenler olduğu da görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına Dair Beklentileri

Araştırmanın yedinci alt amacında ise “Türkçe dersi öğretim programının uygulanması ile ilgili beklentileriniz nelerdir?” Sorusu sorulmuş araştırmaya katılan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar Tablo 7’de yer almıştır.

Tablo 7: Öğretmenlerin Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulanması Hakkında Beklentilerine Dair Oluşturulan Tema ve Kodlar

Tema	Kod	f	Katılımcılar	Örnek ifadeler
Programın uygulanmasına dair beklentiler	Etkinliklerin artırılması	4	(Ö4, Ö10, Ö11, Ö13)	“Çocuğa dili sevdiiren drama tarzı etkinlikleri içine alan öğrendiklerini kullanabileceği imkânlar sağlayayan onlara birçok kazanım sağlayacak dolu içerikleri olan eğlenceli bir program istiyoruz” (Ö4)
	Kısa ve anlaşılır metin yapısı	3	(Ö1, Ö2, Ö5)	“Özellikle Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin sınıf düzeyinde olmalı, gereğinden çok uzun olmamalı, çocuk okurken anlam bütünlüğünü bozmamalı” (Ö1)

Somutlaştırma	3	(Ö5, Ö7, Ö8)	<i>“Program içindeki kavramlar ve kelimeler daha azaltılmalı uygulama süreci uzatılmalıdır. Ünitelerdeki konular somutlaştırılmalıdır” (Ö5)</i>
Okuduğunu anlama	3	(Ö8, Ö15, Ö16)	<i>“Yeni programın uygulanmasında öğrencinin ön planda aktif olduğu okuma ve anlamaya ağırlık veren uygulamaların ağırlıkta olmasını bekliyorum” (Ö15)</i>
Milli ve manevi değerler	2	(Ö2, Ö6)	<i>“Uygulama aşamasında milli, manevi ve ahlaki değerlere önem veren milli duygu ve düşünceleri güçlendiren yöntemler seçilmelidir” (Ö6)</i>
Cümle temelli yöntem	2	(Ö9, Ö12)	<i>“İlkokul birinci sınıflar için cümle temelli yönteme geri dönülmesi gerektiğini düşünüyorum” (Ö9)</i>
Olumlu beklenti	1	(Ö14)	<i>“Yeni programının uygulanmasında büyük bir problem olmayacağını düşünüyorum. Verilecek seminerler ile öğretmenlerin yeni programa kolayca uyum sağlayacağına inanıyorum. Yeniliklere uyum sağlayana kadar bir geçiş süreci yaşanacağını sonrasının çok iyi olacağını düşünüyorum” (Ö14)</i>
Olumsuz beklenti	1	(Ö3)	<i>“Çok fazla bir beklentim yok aslında. Sahadan aldıkları bilgileri göz önünde bulundurmadan yine bildiklerini okuyacaklardır” (Ö3)</i>

Görüşmedeki verilen cevaplar incelendiğinde; öğretmenler programın uygulanmasında okuduğunu anlama, milli ve manevi değerlerin verilmesinin önemine vurgu yaparak programda kısa ve anlaşılır metinlerin yer alması, etkinliklerin artırılması, somutlaştırmaya dikkat edilmesi yönünde beklentilerini ifade etmişlerdir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Aynı bölgede yaşayan benzer sosyoekonomik özellikler ve veli profiline sahip öğrencilere eğitim veren 16 öğretmenin katıldığı bu çalışmada ilçe ve köylerde çalışan öğretmenlerin 2024 İlkokul Türkçe dersi öğretim programından beklentileri araştırılmış ve sunulmuştur.

Yapılan çalışmada birinci alt problem olarak “Türkçe dersi öğretim programından genel beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin hemen hemen tamamının yeni Türkçe öğretim programından genel anlamda “okuduğunu anlama” becerilerini arttıracak etkinliklerin ağırlıkta olmasını beklediği görülmüştür. Okuduğunu anlama sonrasında ise hızlı okuma, metinlerin kısa ve öğrenci seviyesine uygunluğuna daha hassasiyet gösterildiği tespit edilmiştir. Yazım imla kurallarına hâkim olma ve bunların öğretimi konusunda beklentiler olduğu tespit edilmiştir. Oyna-öğren yönteminin ilkokullarda kullanılmasının okumayı öğretme ve sevdirmede etkili olacağı beklentisinin olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde ise “Türkçe dersi öğretim programının temel yaklaşımı ve vizyonu hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Bu noktada dilimizin yabancı kelimelerden arındırılması, milli ve manevi değerlere önem verilmesi katılımcıların önem verdiği noktalar olarak göze çarpmaktadır. Öğretmenlerin yeni Türkçe öğretim programından dilimizi koruma işlevini beklediği de görülmektedir. Diğer yanıtlara bakılınca, okuma yazma anlama becerileri, hayat boyu öğrenme becerisi kazandırma ve iletişim becerileri, dil bilgisi kurallarının geldiği tespit edilmiştir. Ayrıca ilkokul programlarının oyun esasına dayalı olması beklentisi de kayda değer ve önemlidir.

“Türkçe dersi Öğretim Programının kazanımları (hedefleri/amaçları) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusunu içeren üçüncü alt problemde, yeni öğretim programından araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun kazanımlar anlamında beklentinin okuduğunu anlama ve okuma sevgisi kazandırma hedefi üzerine olduğu görülmektedir. Bu cevaplardan araştırmaya katılan öğretmenlerin mevcut program kazanımları ile istenilen düzeyde okuma, okuma sevgisi ve okuma hızı sağlamadığı düşüncesinde olduğunu düşündürmektedir. Yeni programın kazanımlarından beklentinin okuma sevgisi, okuduğunu anlama ve okuma hızını artırma önceliği üzerine olduğunu göstermiştir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde “Türkçe dersi Öğretim Programının içeriği (konuları/üniteleri) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusuna ise araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük kısmı; ünitelerde kullanılan metinlerin soyut kaldığını ve uzun olduğunu düşünmektedir. Ayrıca ünitelerin günlük yaşam becerilerini yansıtması gerektiğini beklendikleri görülmüştür. Dil bilgisi konularının ise sadeleşmesi ve ünitelerin bütününe yayılması

beklentisi içerisinde olan öğretmenlerin sayısının da az olmadığı tespit edilmiştir. Okuma ve yazma becerilerini kazandırma üniteler içinde de öncelikli hedef olarak ön plana çıkmıştır.

Araştırmanın beşinci alt probleminde öğretmenlere “Türkçe dersi Öğretim Programının öğrenme-öğretme süreçleri (öğretim yöntem ve teknikleri) hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde bazı katılımcıların daha çok okuma yazma eğitimi düşünerek yanıt verdiği görülmüştür. Bu yanıtlar, bu eğitimcilerin okuma-yazma eğitimi yani birinci sınıf öğrencileri ile uğraştığını düşündürmektedir. Birçok katılımcının ise çocukların yaparak yaşayarak öğrenmesi gerektiğini yani eğitimde aktif bir şekilde olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine yönelttiğimiz altıncı alt problemde “Türkçe dersi Öğretim Programının ölçme-değerlendirme etkinlikleri hakkındaki beklentileriniz nelerdir?” sorusuna verilen cevaplara bakıldığında, ölçme değerlendirme beklentilerinin büyük çoğunlukta “okuduğunu anlamaya” yönelik ölçme değerlendirme etkinlikleri olduğu görülmüştür. İlkokulun temelini okuma-yazma ve anlamaya dayalı olması gerektiği görüşü yeni program beklentilerine yansımıştır. Ölçme değerlendirme faaliyetlerinde sonuçtan çok sürece önem verilmesi gerektiği verilen cevaplarda öne çıkmıştır.

Araştırmanın son alt amacı olan “Türkçe dersi Öğretim Programının uygulanması ile ilgili beklentileriniz nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplarda ise katılımcı sınıf öğretmenlerinin verdikleri cevaplarda etkinliklerin artırılması, somutlaştırma ilkesini dikkate alarak metinlerin kısa ve anlaşılır olması gibi cevaplar göze çarpmaktadır. Diğer sorulara verilen cevaplarda olduğu gibi burada da okuduğunu anlama üzerinde durulduğu dikkat çekmektedir.

Türkçe öğretim programında öğretmenler, okuduğunu anlama becerisini destekleyen ve okuma sevgisi aşıl原因an içerikler talep etmektedir. Öğrencilerin dili etkili kullanmaları ve okuduklarını anlamaları, hem akademik hem de sosyal hayatları için büyük önem taşır. Bu yüzden öğretmenler, ders programının sade, anlaşılır ve öğrencilerin yaş seviyesine uygun olmasını beklemektedir. İçerikte sadelik, öğrencilerin bilgiye erişimini kolaylaştırırken, aktif öğrenme yöntemleriyle desteklenmiş bir program, öğrencilerin derse etkin katılımını sağlayarak onların öğrenme sürecini zenginleştirir.

Ayrıca, öğretmenler Türkçe programının millî ve manevi değerlere de önem vermesini beklemektedir. Bu, öğrencilerin kendi kültürlerine, tarihine ve değerlerine sahip çıkmalarını sağlamakta, onları toplumsal ve kültürel değerlerle bağdaştırmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan Türkçe programlarının sadece dil becerilerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin kişisel gelişimlerine ve toplumsal uyumlarına katkıda bulunması arzu edilmektedir.

Araştırma sonuçlarına bağlı olarak uygulayıcı ve araştırmacılara yönelik verilen öneriler aşağıda yer almaktadır;

- ✓ Değişim ve yenilik, mevcut ihtiyaçların karşılanamaz hale geldiği durumlarda ortaya çıkar. Program değişikliğine gidildiği bugünlerde yeni programın günün ihtiyaçlarına cevap verir nitelikte olması kaçınılmazdır. Program değişikliği gerçekleşirken konulardan, kullanılan metinlere, kazanımlara kadar her şeyin baştan aşağı revize edilmesi gerekmektedir. Değişen şartlara ve günün koşullarına göre sürekli değişim ve gelişim içinde olmalı yani kendini devamlı yenilemelidir.
- ✓ Bu çalışma yalnızca öğretmen görüşleri alınarak gerçekleştirilmiştir. Farklı boyutlardan bakılarak da çalışmalar gerçekleştirilebilir.
- ✓ Programın uygulanmasının ardından öğretmenlerin görüşleri alınıp beklentileri karşılama durumları araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Akyıldız, S. (2020). “Öğretim Programı Okuryazarlığı Kavramının Kavramsal Yönde Analizi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 73, 315-332.

Akyol, H., & Temur, T. (2008). “Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Cümle Yöntemi ile Okuma Yazma Öğrenen Öğrencilerin Okuma Becerilerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(9): 79-95.

Baysal, E. A. & Hocoğlu, N. (2019). Nitel araştırma modelleri-desenleri. (Ed. Gürbüz Ocak), Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Yayıncılık, Ankara.

Demirel, Ö. (2017). Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme, Pegem Yayıncılık, Ankara.

Ertürk, S. (1998). Eğitimde Program Geliştirme, Yelkentepe, Ankara.

Güneş, F., Uysal, H., & Taç, İ. (2016). “İlkokuma Yazma Öğretimi Süreci: Öğretmenim Bana Okuma Yazmayı Öğretir Misin?”, Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, 2(2): 23-33.

- Kurudayıoğlu, M. & Çetin, Ö. (2015). “Temel Beceriler ve Türkçe Öğretimi”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(3): 1-19.
- Miles, B. M. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis*. SAGE Publication, Thousand Oaks, California.
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2017). *Curriculum--foundations, principles, and issues global edition*. Pearson Education Limited.
- Sidekli, S. (2010). “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Anlama Becerilerinin Geliştirilmesi: Eylem Araştırması”, *Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Usda, A. (2024). “Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarının Türkçe Programı (2019) Söz Varlığı Unsurları ve Kazanımları Açısından İncelenmesi”, *Yüksek Lisans Tezi*, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, K., Yıldız, M., Ateş, S., & Rasinski, T. (2010). “İlköğretim Beşinci Sınıf Türk Öğrencilerin Metin Türlerine Göre Okuduğunu ve Dinlediğini Anlama Düzeyleri”, *Elementary Education Online*, 9: 44-51.